

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 52, 71305, ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΗΛ: 2810 360715 – 7
FAX: 2810 360718
info@irisbio.gr / www.irisbio.gr

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΤΡΟΦΗ ΜΕΛΙΣΣΩΝ

ΕΚΔΟΣΗ: ΤΜΗΜΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ IRIS

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Είναι συνηθισμένο πια να μιλάμε για το πόσο «επιβαρυσμένα» με υπολείμματα χημικών φαρμάκων είναι τα φυτικά και ζωικά προϊόντα που φτάνουν στα χέρια του καταναλωτή.

Η βιολογική Γεωργία – Κτηνοτροφία φαίνεται πια να είναι μονόδρομος, ώστε να μπορούμε να έχουμε στη διάθεσή μας καθαρότερα, ασφαλέστερα τρόφιμα.

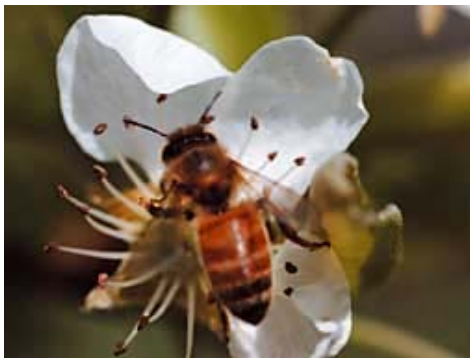
Τελευταία, παρατηρείται η περιεκτικότητα χημικών υπολειμμάτων στα προϊόντα της μέλισσας να είναι όλο και μεγαλύτερη, δημιουργώντας έτσι δυσπιστία τόσο στην εγχώρια, όσο και στην παγκόσμια αγορά. Είναι αναγκαίο λοιπόν να επιδιώκουμε την παραγωγή βιολογικού προϊόντος, για να κρατήσουμε την ποιότητα του Ελληνικού μελιού υψηλή, ώστε να μη χαθεί η εμπιστοσύνη του καταναλωτή αλλά και η θέση που κατέχει στην παγκόσμια αγορά.

Τι είναι **Βιολογική Μελισσοκομία;**

Με τον όρο βιολογικό εννοούμε ένα προϊόν απαλλαγμένο από χημικές ουσίες το οποίο έχει παραχθεί με φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους.

Ό,τι ισχύει για όλες τις κατηγορίες βιοκαλλιεργητών ισχύει και για τους μελισσοκόμους που θέλουν να ασχοληθούν με τη βιολογική εκτροφή μέλισσας. Θα πρέπει να αγαπούν τη μελισσοκομία, να την εξασκούν εφαρμόζοντας τους κανόνες που ισχύουν και να ενδιαφέρονται για το περιβάλλον, τη διατήρηση της ισορροπίας και της αειφορίας στη φύση.

Πράγματι ένας μελισσοκόμος με μεράκι, αγάπη, σεβασμό στη μέλισσα και σωστούς μελισσοκομικούς χειρισμούς μπορεί να έχει ένα υγιές μελίσι και να παράγει βιολογικό μέλι άριστης ποιότητας για το οποίο θα αισθάνεται υπερήφανος.

ΓΙΑΤΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑ :

- Ο μελισσοκόμος «εξ επαγγέλματος» έχει ξεχωριστή ευαισθησία και κάθε λόγο να ενδιαφέρεται για ένα περιβάλλον καθαρό από μολύνσεις. Οι μέλισσες συλλέγουν τη τροφή τους από τα χιλιάδες λουλούδια τα οποία ευδοκιμούν και αποδίδουν σε ένα φυσικό περιβάλλον. Όταν το περιβάλλον αυτό διαταράσσεται (με ζιζανιοκτόνα, φυτοπροστατευτικές ουσίες, καυσαέρια, απόβλητα και άλλους ρύπους), επηρεάζεται αρνητικά τόσο το φυτό, όσο και η μέλισσα. Όταν το καθαρό νερό μολύνεται με τα απόβλητα των βιομηχανιών, ολόκληρα μελισσοκομεία μπορεί να αφανιστούν. Όταν οι πυρκαγιές αφανίζουν τα δάση, και η εντατική καλλιέργεια της γης περιορίζει τη διαθέσιμη χλωρίδα, οι μέλισσες είναι σίγουρα ανάμεσα σε αυτούς που θα πληρώσουν το τίμημα.
- Ο μελισσοκόμος σέβεται τα προϊόντα της κυψέλης. Τα ελάχιστα χημικά σκευάσματα που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση των ασθενειών των μελισσών, μπορούν να αντικατασταθούν με φυσικές ουσίες οι οποίες γρήγορα διασπώνται χωρίς να αφήνουν ίχνη στο μέλι κλπ.
- Ο καταναλωτής εμπιστεύεται και προτιμά περισσότερο τα προϊόντα της βιολογικής γεωργίας, άρα και της μελισσοκομίας.
- Το ελληνικό μέλι είναι ανώτατης ποιότητας, θρεπτικής αξίας και γεύσης και ως βιολογικά παραγόμενο μπορεί να εξασφαλίσει υψηλή θέση στην παγκόσμια αγορά. Οι προοπτικές που ανοίγονται για το βιολογικό ελληνικό μέλι είναι τεράστιες.
- Εύκολα μετατρέπεται η μελισσοκομία από συμβατική σε βιολογική. Από τις γνωστές ασθένειες των μελισσών, μόνο για την βαρροάτωση απαιτείται φαρμακευτική αγωγή. Για όλες τις άλλες ασθένειες (ιώσεις, σηψιγονίες, νοσεμίαση, μυκητιάσεις κλπ) υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις χωρίς φάρμακα.
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση μελλοντικά θα επιχορηγήσει τη βιολογική μελισσοκομία λόγω των ποιοτικών προϊόντων που παράγει.

ΑΡΧΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ

Οι αρχές της βιολογικής μελισσοκομίας περιγράφονται στον κανονισμό(ΕΚ) 1804/99, που έρχεται να συμπληρώσει στα κτηνοτροφικά προϊόντα τον κανονισμό(ΕΚ) 2092/91, που αναφέρεται στον βιολογικό τρόπο παραγωγής των γεωργικών προϊόντων:

1. Γενικές αρχές

- 1.1. Η μελισσοκομία αποτελεί σημαντική δραστηριότητα η οποία συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος και στη γεωργική και δασική παραγωγή μέσω της επικονίασης που γίνεται από τις μέλισσες.
- 1.2. Ο χαρακτηρισμός των μελισσοκομικών προϊόντων ως βιολογικής παραγωγής συνδέεται στενά τόσο με τα χαρακτηριστικά της μεταχείρισης των κυψελών όσο και με την ποιότητα του περιβάλλοντος. Αυτός ο χαρακτηρισμός

εξαρτάται επίσης από τις συνθήκες συλλογής, επεξεργασίας και αποθήκευσης των μελισσοκομικών προϊόντων.

- 1.3. Όταν ένας παραγωγός εκμεταλλεύεται πολλές μελισσοκομικές μονάδες στην ίδια περιοχή, όλες οι μονάδες πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού. Κατά παρέκκλιση από αυτή την αρχή, ένας παραγωγός μπορεί να εκμεταλλεύεται μονάδες που δεν είναι σύμφωνες προς τον παρόντα κανονισμό υπό τον όρο ότι πληρούνται όλες οι απαιτήσεις του κανονισμού πλην των διατάξεων που ορίζονται στο σημείο 4.2 σχετικά με τη θέση των μελισσοκομείων. Στην περίπτωση αυτή, το προϊόν δεν μπορεί να πωλείται με αναφορά στο βιολογικό τρόπο παραγωγής.

2. Περίοδος μετατροπής

- 2.1. Τα μελισσοκομικά προϊόντα είναι δυνατόν να πωλούνται με αναφορά στο βιολογικό τρόπο παραγωγής μόνο εφόσον οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού έχουν τηρηθεί επί τουλάχιστον ένα έτος. Κατά την περίοδο μετατροπής, το κέρι πρέπει να αντικαθίσταται σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο σημείο 8.3.

3. Καταγωγή των μελισσών

- 3.1. Κατά την επιλογή των φυλών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ικανότητα προσαρμογής των ζώων στις τοπικές συνθήκες, καθώς και η ζωτικότητα τους και η αντοχή στις ασθένειες. Προτιμάται η χρησιμοποίηση ευρωπαϊκών φυλών της *Apis Mellifera* και των τοπικών οικοτύπων τους.
- 3.2. Τα μελίσσια πρέπει να δημιουργούνται μέσω διαίρεσης των παλιών μελισσιών ή μέσω της αγοράς σμηνών ή κυψελών από μονάδες που πληρούν τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.
- 3.3. Ως πρώτη παρέκκλιση, υπό την επιφύλαξη της προηγούμενης έγκρισης από την αρχή ή το φορέα επιθεώρησης, τα μελίσσια που υπάρχουν στη μονάδα παραγωγής η οποία δεν πληροί τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού είναι δυνατόν να μετατρέπονται.
- 3.4. Ως δεύτερη παρέκκλιση, η ανασύσταση των μελισσιών επιτρέπεται από την αρχή ή τον φορέα ελέγχου, όταν δεν είναι διαθέσιμα μελίσσια που παράγουν σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, σε περίπτωση υψηλής θνησιμότητας των ζώων που οφείλεται σε ασθένειες ή καταστροφικές περιστάσεις, εφόσον υπάρχει περίοδος μετατροπής.
- 3.5. Ως τρίτη παρέκκλιση, για την ανασύσταση των μελισσιών είναι δυνατόν να ενσωματώνεται στη μονάδα βιολογικής παραγωγής κατ' έτος ένα 10% βασιλισσών και σμηνών που δεν πληρούν τον παρόντα κανονισμό, υπό τον όρο ότι οι βασιλισσες και τα σμήνη τοποθετούνται σε κυψέλες με κηρήθρες ή βάζεις κηρήθρων που προέρχονται από μονάδες βιολογικής παραγωγής. Σ' αυτή την περίπτωση δεν επιβάλλεται περίοδος μετατροπής.

4. Θέση των μελισσοκομείων

- 4.1. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν περιοχές ή τοποθεσίες στις οποίες δεν επιτρέπεται μελισσοκομία σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Ο

μελισσοκόμος παρέχει, στην αρχή ή το φορέα επιθεώρησης, χάρτη, σε κατάλληλη κλίμακα, στον οποίον επισημαίνεται η θέση των κυψελών, όπως προβλέπεται στο παράρτημα ΙΙΙ, μέρος ΑΙ, τμήμα 2, πρώτη περίπτωση. Όταν δεν εντοπίζονται τέτοιες τοποθεσίες, ο μελισσοκόμος οφείλει να παρέχει στην αρχή ή το φορέα επιθεώρησης επαρκή τεκμηρίωση και αποδεικτικά στοιχεία, όπου περιλαμβάνονται και κατάλληλες αναλύσεις εφόσον είναι αναγκαίες, ότι οι τοποθεσίες στις οποίες έχουν πρόσβαση τα μελίσσια του πληρούν τους όρους του παρόντος κανονισμού.

4.2. Η θέση των μελισσοκομείων πρέπει:

- α) να εξασφαλίζει αρκετές φυσικές πηγές νέκταρος μελιτώματος και γύρης για τις μέλισσες και πρόσβαση σε νερό·
- β) να είναι τέτοια ώστε, σε ακτίνα 3 ΙTM από τη θέση του μελισσοκομείου, οι πηγές νέκταρος και γύρης να αποτελούνται βασικά από βιολογικές καλλιέργειες ή/και αυτοφυή βλάστηση σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 6 και του παραρτήματος Ι του παρόντος κανονισμού, και οι καλλιέργειες αυτές να μην επιτίθουν στις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, αλλά να εφαρμόζονται σε αυτές μέθοδοι με μικρή επίδραση στο περιβάλλον, όπως λ.χ., οι περιγραφόμενες στα προγράμματα που καταρτίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2078/92, οι οποίες δεν επηρεάζουν σημαντικά το βιολογικό χαρακτήρα της μελισσοκομικής παραγωγής·
- γ) να είναι τέτοια ώστε να διατηρείται αρκετή απόσταση από οποιεσδήποτε πηγές μη γεωργικής παραγωγής που ενδεχομένως προκαλούν μόλυνση, όπως για παράδειγμα: αστικά κέντρα, αυτοκινητοδρόμους, βιομηχανικές περιοχές, χώρους διάθεσης απορριμμάτων, αποτεφρωτές απορριμμάτων, κ.λπ. Οι αρχές ή οι φορείς ελέγχου θεσπίζουν μέτρα που εξασφαλίζουν την τήρηση αυτής της απαίτησης.

Οι ανωτέρω απαιτήσεις δεν ισχύουν για περιοχές όπου δεν υπάρχει ανθοφορία ή όταν οι μέλισσες ευρίσκονται σε νάρκη.

5. Διατροφή

- 5.1. Έως το τέλος της παραγωγικής περιόδου, πρέπει να αφήνονται στις κυψέλες άφθονα αποθέματα μελγύρης, ικανά να καλύψουν τις ανάγκες της χειμερινής περιόδου.
- 5.2. Η τεχνητή διατροφή των μελισσιών επιτρέπεται σε περίπτωση που απειλείται η επιβίωση τους λόγω άκρας δυσμενών κλιματικών συνθηκών. Η τεχνητή διατροφή γίνεται με βιολογικό μέλι, προερχόμενο κατά προτίμηση από την ίδια βιολογική μονάδα.
- 5.3. Ως πρώτη παρέκκλιση από το σημείο 5.2, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών μπορούν να επιτρέπουν τη χρήση σιροπιού ζάχαρης βιολογικής παραγωγής ή μελάσας ζάχαρης βιολογικής παραγωγής αντί του μελιού βιολογικής παραγωγής κατά την τεχνητή διατροφή, οσάκις αυτό επιβάλλεται από κλιματικές συνθήκες που προκαλούν κρυστάλλωση του μελιού.
- 5.4. Ως δεύτερη παρέκκλιση, η αρχή ή ο φορέας επιθεώρησης μπορεί να επιτρέψει, για την τεχνητή διατροφή, σιρόπι ζάχαρης, μελάσα ζάχαρης και μέλι που δεν επιτίθουν στις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, κατά τη

- διάρκεια μεταβατικής περιόδου που λήγει στις 24 Αυγούστου 2002.
- 5.5. Στα μητρώα των μελισσοκομείων καταχωρούνται τα ακόλουθα στοιχεία σχετικά με τη χρήση τεχνητής διατροφής: τύπος του προϊόντος, ημερομηνίες, ποσότητες και κυψέλες στις οποίες χρησιμοποιείται η τεχνητή διατροφή.
 - 5.6. Άλλα προϊόντα πλην των αναφερομένων στα σημεία 5.1 έως 5.4 δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται στη μελισσοκομία που τηρεί τον παρόντα κανονισμό.
 - 5.7. Η τεχνητή διατροφή μπορεί να γίνεται μόνον κατά το διάστημα μεταξύ της τελευταίας εσοδείας μελιού και 15 ημέρες πριν την έναρξη της επόμενης περιόδου έκκρισης νέκταρος ή μελιτώματος.

6. Πρόληψη των νόσων και κτηνιατρικές

- 6.1 Η πρόληψη των νόσων στη μελισσοκομία βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:
 - α) επιλογή καταλλήλων ανθεκτικών φυλών
 - β) εφαρμογή ορισμένων πρακτικών που συμβάλλουν στην ισχυρή αντίσταση στις νόσους και στην πρόληψη των λοιμώξεων, όπως: τακτική ανανέωση των βασιλισσών, συστηματική επιθεώρηση των κυψελών ώστε να εντοπίζονται τυχόν καταστάσεις ανώμαles από υγειονομική άποψη, έλεγχος των κηφήνων στις κυψέλες, τακτική απολύμανση του υλικού και του εξοπλισμού, καταστροφή του μολυσμένου υλικού ή πηγών, τακτική ανανέωση του κεριού και επαρκή αποθέματα και γύρης στις κυψέλες.
- 6.2. Εάν, παρ' όλα τα προαναφερόμενα προληπτικά μέτρα, τα μελίσσια ασθενήσουν ή μολυνθούν, πρέπει να υποβάλλονται αμέσως σε θεραπευτική αγωγή· εφόσον χρειάζεται, τα μελίσσια μπορεί να τοποθετούνται σε απομονωμένες μελισσοκομικές εγκαταστάσεις.
- 6.3. Για τη χρησιμοποίηση κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων κατά τη μελισσοκομία που τηρεί τον παρόντα κανονισμό, τηρούνται οι ακόλουθες αρχές:
 - α) Είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται στο μέτρο που η αντίστοιχη χρήση επιτρέπεται στο κράτος μέλος με βάση τις σχετικές κοινοτικές διατάξεις ή με εθνικές διατάξεις σύμφωνες προς την κοινοτική νομοθεσία.
 - β) Χρησιμοποιούνται κατά προτίμηση φυτοθεραπευτικά και ομοιοπαθητικά προϊόντα αντί των αλλοπαθητικών συνθετικών χημικών προϊόντων, εφόσον η θεραπευτική τους ικανότητα είναι αποτελεσματική, για την ασθένεια για την οποία προορίζεται η αγωγή.
 - γ) Εάν η χρησιμοποίηση των προαναφερόμενων προϊόντων αποδεικνύεται ή φαίνεται ότι θα είναι αναποτελεσματική για την εκρίζωση νόσου ή μόλυνσης η οποία υπάρχει κίνδυνος να εξοντώσει μελίσσια, επιτρέπεται η χρησιμοποίηση αλλοπαθητικών χημικών φαρμακευτικών προϊόντων υπό την ευθύνη κτηνιάτρου, ή άλλων προσώπων που έχουν λάβει σχετική άδεια από το κράτος μέλος, με την επιφύλαξη των αρχών των στοιχείων α) και β).
 - δ) Απαγορεύεται η προληπτική χρήση αλλοπαθητικών συνθετικών χημικών φαρμακευτικών προϊόντων.

ε) Με την επιφύλαξη της αρχής του παραπάνω στοιχείου α), το μυρμηκικό οξύ, το γαλακτικό οξύ, το οξικό οξύ, και το οξαλικό οξύ και οι ουσίες μενθόλη, θυμόλη, ευκαλυπτόλη ή καμφορά είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται σε περίπτωση βαρροϊκής ακαρίασης *Varroa jacobsoni*

- 6.4. Πέραν των ανωτέρω αρχών, επιτρέπονται οι κτηνιατρικές αγωγές ή οι επεξεργασίες των κυψελών, κηρυθρών κ.λπ., που είναι υποχρεωτικές δυνάμει της εθνικής ή της κοινοτικής νομοθεσίας.
- 6.5. Σε περίπτωση αγωγής με αλλοπαθητικά συνθετικά χημικά προϊόντα, τα μελίσσια στα οποία εφαρμόζεται η αγωγή πρέπει να απομονώνονται κατά τη διάρκεια της εν λόγω αγωγής και όλο το κερί πρέπει να αντικαθίσταται με κερί που πληροί τους όρους του παρόντος κανονισμού. Στη συνέχεια, για τα μελίσσια αυτά θα ισχύει η περίοδος μετατροπής διάρκειας ενός έτους.
- 6.6. Οι απαιτήσεις του προηγούμενου σημείου δεν εφαρμόζονται στα προϊόντα που αναφέρονται στο σημείο 6.3 στοιχείο ε).
- 6.7. Όποτε πρόκειται να χρησιμοποιηθούν κτηνιατρικά φαρμακευτικά προϊόντα, ο τύπος του προϊόντος (συμπεριλαμβανομένης της ένδειξης της ενεργού φαρμακολογικής ουσίας) καθώς και οι λεπτομέρειες της διάγνωσης, η ποσολογία, η δοσολογία, η διάρκεια της αγωγής και η περίοδος απόσυρσης σύμφωνα με το νόμο πρέπει να καταγράφονται σαφώς και να δηλώνονται στην αρχή ή το φορέα επιθεώρησης πριν τα προϊόντα διατεθούν στην αγορά ως βιολογικής παραγωγής.

7. **Ορθές πρακτικές εκτροφής και αναγνώρισης**

- 7.1. Οι Απαγορεύεται η εξόντωση των μελισσών στις κηρήθρες ως μέθοδος συνδεόμενη με τη συλλογή μελισσοκομικών προϊόντων.
- 7.2. Απαγορεύονται οι ακρωτηριασμοί όπως η κορυφοτομή των φτερών της βασίλισσας.
- 7.3. Επιτρέπεται η αντικατάσταση της βασίλισσας που συνεπάγεται την θανάτωση της παλιάς βασίλισσας.
- 7.4. Η πρακτική της εξόντωσης του αρσενικού γόνου επιτρέπεται μόνο για την περιστολή της βαρροϊκής ακαρίασης (*Varroa jacobsoni*).
- 7.5. Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση συνθετικών χημικών αποθηκών κατά τη διάρκεια των ενεργειών συλλογής μελιού.
- 7.6. Η ζώνη στην οποία ευρίσκεται το μελισσοκομείο πρέπει να καταχωρείται σε ειδικό μητρώο μαζί με τα αναγνωριστικά στοιχεία των κυψελών. Ο φορέας ή η αρχή επιθεώρησης πρέπει να ενημερώνονται για τη μετακίνηση των μελισσιών εντός συμφωνούμενης προθεσμίας.
- 7.7. Λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για την εξασφάλιση της κατάλληλης συλλογής, επεξεργασίας και αποθήκευσης των μελισσοκομικών προϊόντων. Όλα τα μέτρα που λαμβάνονται προς εκπλήρωση αυτών των απαιτήσεων καταγράφονται.
- 7.8. αφαιρέσεις των πλαισίων μελιού και οι ενέργειες συλλογής μελιού πρέπει να καταχωρούνται στο ειδικό μητρώο του μελισσοκομείου.

8. Χαρακτηριστικά των κυψελών και υλικά που χρησιμοποιούνται για τη μελισσοκομία

- 8.1. Οι κυψέλες πρέπει να κατασκευάζονται βασικά από φυσικά υλικά που δεν παρουσιάζουν κίνδυνο μόλυνσης του περιβάλλοντος ή των μελισσοκομικών προϊόντων.
- 8.2. Εκτός από τα προϊόντα που αναφέρονται στο σημείο 6.3 στοιχείο ε), εντός των κυψελών χρησιμοποιούνται μόνον προϊόντα όπως πρόπολις, κερί και φυτικά έλαια.
- 8.3. Το κερί για τις νέες κηρήθρες πρέπει να προέρχεται από μονάδες βιολογικής παραγωγής. Ως παρέκκλιση, ιδίως στην περίπτωση των νέων εγκαταστάσεων ή κατά την περίοδο μετατροπής, η αρχή ή ο φορέας επιθεώρησης μπορεί να επιτρέπει, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν δεν υπάρχει στην αγορά βιολογικό κερί, τη χρήση κεριού μη προερχόμενου από τέτοιες μονάδες, εφόσον αυτό προέρχεται από πάματα κελιών κηρήθρας.
- 8.4. Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση κηρυθρών που περιέχουν γόνιο προς εξαγωγή μελιού.
- 8.5. Για την προστασία των υλικών (πλασίων, κυψελών, κηρυθρών), ιδίως από επιδημίες, επιτρέπονται μόνο τα ενδεδειγμένα προϊόντα που προβλέπονται στο μέρος Β τμήμα 2 του παραρτήματος 11.
- 8.6. Επιτρέπεται η φυσική επεξεργασία, όπως με ατμό ή γυμνή φλόγα.
- 8.7. Για τον καθαρισμό και την απολύμανση των υλικών, των κτιρίων, του εξοπλισμού, των σκευών ή των προϊόντων που χρησιμοποιούνται στη μελισσοκομία, επιτρέπονται μόνο οι ενδεδειγμένες ουσίες που προβλέπονται στο μέρος Ε του παραρτήματος 11.

ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Μεράκι και αγάπη για τις μέλισσες. Οποιοσδήποτε ασχοληθεί με τη μελισσοκομία είτε επαγγελματικά, είτε ερασιτεχνικά, είτε επιστημονικά θα πρέπει να αγαπάει το αντικείμενο και να ασχοληθεί πρώτα από όλα με μεράκι και μετά από συμφέρον.

Σεβασμός στις μέλισσες. Θα πρέπει να αποφεύγεται η ληστρική εκμετάλλευση των μελισσών, καθώς επίσης και των φυσικών πόρων, καθώς ούτως ή άλλως επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στο μέλισσι.

Κυνήγι ανθοφοριών και μελιτοεκκρίσεων. Οι περισσότερες ασθένειες των μελισσών εκδηλώνονται όταν σταματήσει η νεκταροέκκριση. Όταν οι μέλισσες βρίσκουν και συλλέγουν τροφές (νέκταρ, μελίτωμα, γύρη) αναπτύσσονται ανεμπόδιστα και αντιμετωπίζουν κάθε πρόβλημα.

Σωστοί μελισσοκομικοί χειρισμοί στη διάρκεια του έτους. Οι σωστοί χειρισμοί στον κατάλληλο χρόνο είναι ένας από τους σπουδαιότερους παράγοντες επιτυχίας στη μελισσοκομία. Βασική προϋπόθεση στην σωστή εφαρμογή των μελισσοκομικών χειρισμών είναι ο μελισσοκόμος να γνωρίζει καλά τη μέλισσα και το μέλισσι σαν οργανισμό, τα μελισσοκομικά φυτά της περιοχής του, τα μέτρα προστασίας του μελισσιού από εχθρούς από τις ασθένειες και τα φυτοφάρμακα και τέλος να είναι σε θέση με τις επεμβάσεις του να κατευθύνει την ανάπτυξη του μελισσιού, ώστε να εκμεταλλευτεί πλήρως την ανθοφορία μιας συγκεκριμένης περιοχής. Στους βασικούς μελισσοκομικούς χειρισμούς συγκαταλέγονται η εκμετάλλευση των όψιμων ανθοφοριών και μελιττοεκκρίσεων, η καταπολέμηση της βαρρόα, η ανανέωση του πληθυσμού και τα σωστά μέτρα ξεχειμωνιάσματος το Φθινόπωρο, η φροντίδα του μελισσοκομικού υλικού και η διάσωση των μελισσιών από τα κρύα το χειμώνα, η ανάπτυξη του μελισσιού, η πρόληψη και η καταστολή σμηνουργίας, η συλλογή γύρης, η εκτροφή βασιλισσών, το κτίσιμο κηρηθρών και η προετοιμασία μελισσιού για τις ανθοφορίες την άνοιξη και τέλος ο τρύγος και η διεγερτική τροφοδοσία το Καλοκαίρι.

Καλή βασίλισσα. Από αυτήν εξαρτάται η παραγωγικότητα, η επιθετικότητά, η τάση σμηνουργίας, η προδιάθεση για αρρώστιες, η κατανάλωση τροφών το χειμώνα και αρκετά άλλα χαρακτηριστικά του μελισσιού. Μια καλή βασίλισσα σημαίνει και ένα καλό παραγωγικό και υγιές μέλισσι.

Εξασφάλιση νερού στις μέλισσες. Το νερό είναι απαραίτητο για να διατηρήσουν οι μέλισσες υψηλή σχετική υγρασία στα κελιά, να διαλύσουν τη κρυσταλλική ζάχαρη, να αραιώσουν τις παχύρρευστες τροφές (μέλι, σιρόπι) πριν τις δώσουν στο γόνο και να ρυθμίζουν τη θερμοκρασία της κυψέλης. Η υψηλή σχετική υγρασία μέσα στη κυψέλη είναι απαραίτητη για να εκκολαφθούν τα αυγά και να μην αποξηραθούν οι προνύμφες.

Αγνό και ασφαλές μέλι. Απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή για να διατηρηθεί το μέλι αγνό, φυσικό, ανεπεξέργαστο, χωρίς υπολείμματα χημικών ουσιών. Δεν εφαρμόζονται πια αντιβιοτικά μέσα στη κυψέλη, τα χημικά φάρμακα αντικαθίστανται με φιλικές ουσίες στο περιβάλλον και χρησιμοποιούνται χαμηλές θερμοκρασίες για την αποθήκευση των κηρηθρών. Το μέλι δεν εκτίθεται στον ήλιο και δεν ζεσταίνεται σε θερμοκρασίες μεγαλύτερες από 45ο C.

Περιορισμός της παραπλάνησης. Η παραπλάνηση μειώνει τις αποδόσεις, δημιουργεί ανομοιομορφία στο μελισσοκομείο, είναι αιτία διασποράς ασθενειών από μελίσι σε μελίσι. Χρησιμοποιείτε διαφορετικά χρώματα για τη βαφή των κυψελών και τοποθετείστε τα μελίσι σε σχηματισμούς με τους οποίους αποφεύγεται η παραπλάνηση.

Συχνό καθάρισμα της βάσης. Η βάση των κυψελών θα πρέπει να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται συχνά, ιδιαίτερα σε μελίσι στα οποία παρουσιάζεται ασκοσφαίρωση. Η επέμβαση αυτή είναι από τους βασικότερους χειρισμούς και διευκολύνεται όταν οι κυψέλες φέρουν κινητές βάσεις.

Έλεγχος της σμηνουργίας. Η σμηνουργία αδυνατίζει το μελίσι, το μετατρέπει σε μη παραγωγικό και δημιουργεί προδιάθεση για αρρώστιες. Από πολύ νωρίς θα πρέπει να ληφθούν μέτρα πρόληψης και αργότερα εάν εκδηλωθεί η σμηνουργία, μέτρα καταστολής της.

Περιορίζονται οι επιθεωρήσεις και το κάπνισμα των μελισσιών. Το κάπνισμα και οι επιθεωρήσεις περιορίζουν τη πτήση συλλογής τροφών των μελισσών κατά 10-30', μειώνουν τις αποδόσεις τους μέχρι 30% και αυξάνουν τις πιθανότητες για νοσημεία.

Τροφοδότηση των μελισσιών με πρωτεϊνική τροφή σε περίπτωση απουσίας γύρης. Χωρίς γύρη δεν εκτρέφεται γόνος, δεν ανανεώνεται ο πληθυσμός της κυψέλης, δημιουργείται προδιάθεση για αρρώστιες.

Αντικατάσταση των κηρηθρών. Τα κελιά των κηρηθρών με την πάροδο του χρόνου περιορίζονται σε μέγεθος με αποτέλεσμα οι μέλισσες που εκκολάπτονται να είναι μικρότερες, να ζουν και να αποδίδουν λιγότερο. Παράλληλα στο κερι των παλιών κηρηθρών ενσωματώνονται μικροοργανισμοί οι οποίοι δημιουργούν προβλήματα στην ανάπτυξη του γόνου των μελισσών. Για τους λόγους αυτούς οι κηρήθρες θα πρέπει να αντικαθίστανται την τρίτη ή τέταρτη χρονιά.

Εντοπίστε την αιτία απώλειας του μελισσιού το χειμώνα Με προσεκτική παρατήρηση και καταγραφή των αιτιών απώλειας μελισσιών τους χειμωνιάτικους μήνες (λιγοστές τροφές, τροφές μακριά από τη μελισσόσφαιρα), αδύνατο μελίσσι, ποντίκι στη κυψέλη κλπ), ο μελισσοκόμος μπορεί να περιορίσει τις απώλειες του χειμώνα στις ελάχιστες δυνατές.

Οι τροφοδοτήσεις να γίνονται όταν το μελίσσι χρειάζεται τροφές. Η τροφοδοσία των μελισσιών με σιρόπι την περίοδο που συλλέγουν και αποθηκεύουν τροφές επηρεάζει την ποιότητα του μελιού και χαρακτηρίζεται ως νοθεία. Η νοθεία αυτή εύκολα διαπιστώνεται από τα χαρακτηριστικά του μελιού.

Η υπερβολική θέρμανση καταστρέφει τη φυσικότητα του μελιού. Δεν πρέπει να εφαρμόζεται θέρμανση μεγαλύτερη από 45ο C στο μέλι γιατί επηρεάζεται αρνητικά η φυσικότητα του προϊόντος.

Τρύγος σε καθαρούς χώρους μακριά από σκόνες, χρώματα και λερωμένα σκεύη. Κατά τον τρύγο θα πρέπει να ακολουθούνται σχολαστικοί οι κανόνες καθαριότητας και προσοχής ώστε να μην επιβαρυνθεί το μέλι από μικροοργανισμούς από το περιβάλλον και ιδιαίτερα από το κλωστηρίδιο της αλλαντίασης (*Clostridium botulismu*) το οποίο βρίσκεται στην σκόνη και γενικά στο ακάθαρτο περιβάλλον. Το καλό φιλτράρισμα και η προσεκτική διαύγαση είναι η μοναδική επεξεργασία που απαιτείται για ένα άριστο μέλι.

Επικοινωνία με τους ειδικούς του κλάδου. Συνδυάστε διάβασμα και πράξη Η μελισσοκομία διδάσκεται από τα βιβλία και τα έδρανα, μαθαίνεται όμως από την πράξη και την εμπειρία. Οι παραπάνω κανόνες της ορθής μελισσοκομικής πρακτικής διαφυλάσσουν την άριστη ποιότητα του μελιού. Ο μελισσοκόμος που ασκεί με ορθολογικό τρόπο τη μελισσοκομία και τηρεί τους κανόνες αυτούς παράγει αγνό, φυσικό, ανεπεξέργαστο ασφαλές και βιολογικό μέλι.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΩΝ

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1804/99 «*Εάν οι μέλισσες ασθενήσουν ή μολυνθούν, υποβάλλονται αμέσως σε θεραπευτική αγωγή. Χρησιμοποιούνται κατά προτίμηση φυτοθεραπευτικά προϊόντα, εφόσον είναι αποτελεσματικά. Εάν αποδειχθεί ή φανεί ότι είναι αναποτελεσματικά για την εκρίζωση της νόσου χρησιμοποιούνται χημικά φάρμακα με ευθύνη κτηνιάτρου και νέα περίοδο μετατροπής. Για τη βαρρόα χρησιμοποιούνται τα οξέα μυρμηκικό, γαλακτικό, οξικό και οξαλικό, τα αιθέρια έλαια μενθόλη, θυμόλη, ευκαλυπτόλη και η καμφορά»*

Ας μη ξεχνάμε ότι οι περισσότερες ασθένειες των μελισσών είναι ενδημικές δηλαδή υπάρχουν σ' όλα τα μελίσσια και ότι δεν εκριζώνονται. Οι μέλισσες καταφέρνουν να ελέγχουν τις διάφορες ασθένειες σε βαθμό που δεν τους δημιουργούν ιδιαίτερα προβλήματα. Συνεπώς δεν χρειάζεται η άμεση θεραπευτική αγωγή αλλά η ενίσχυση της άμυνας του μελισσιού.

Σκευάσματα που προτείνονται από τον κ. 1804/99 για την αντιμετώπιση της βαρρόα είναι τα ακόλουθα:

Μυρμηκικό οξύ
Γαλακτικό οξύ
Οξικό οξύ
Οξαλικό οξύ
Μενθόλη
Θυμόλη
Ευκαλυπτόλη
Καμφορά

ΣΤΑΔΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΝΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΙΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Πρώτο στάδιο. Μελέτη των Κανονισμών 2092/91 και 1804/99.

Δεύτερο στάδιο. Επικοινωνία με τον Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων IRIS και ένταξη στον σύστημα ελέγχου που θα δώσει στο Μελισσοκόμο τη δυνατότητα να έχει πιστοποιητικό με το οποίο θα μπορεί να πουλήσει το μέλι του ως βιολογικό.

Τρίτο στάδιο. Εντοπισμός της περιοχής - θέσης μελισσοκομείου. Ο μελισσοκόμος θα πρέπει να εντοπίσει τις περιοχές που θα τοποθετήσει το μελίσσι του και να «τεκμηριώσει» στον IRIS την καταλληλότητα της περιοχής. Οι καλλιέργειες που προτείνονται για την άσκηση της βιολογικής μελισσοκομίας είναι τα πευκοδάση, τα έλατα οι καστανιές, τα θυμάρια, τα ρείκια, οι ανθοφορίες βουνού και η αυτοφυής βλάστηση.

Τέταρτο στάδιο. Περίοδος μετατροπής. Η εκμετάλλευση των μελισσιών σύμφωνα με τις αρχές της βιολογικής μελισσοκομίας ουσιαστικά ξεκινά αμέσως μετά την υπογραφή σύμβασης με τον IRIS. Η περίοδος μετατροπής, δηλαδή το στάδιο μετάβασης από τη συμβατική στη βιολογική μελισσοκομία. διαρκεί 12 μήνες.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΠΟΥ ΑΣΚΕΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑ

- Να γνωρίζει και να εφαρμόζει την ισχύουσα νομοθεσία.
- Να κρατάει τιμολόγια η αποδείξεις για κάθε εισερχόμενο και εξερχόμενο στην εκμετάλλευση του προϊόν (είδος, ποσότητα, σύσταση, προέλευση).
- Να ζητά πιστοποιητικό Συμμόρφωσης και Ποσότητας για κάθε προϊόν που αγοράζει (εφόδια, τροφές κ.ά).
- Να καταγράφει τις εργασίες τις επεμβάσεις τις θεραπευτικές αγωγές σε ημερολόγιο που θα του δοθεί από τον IRIS
- Να ενημερώνει τον IRIS για κάθε αύξηση ή μείωση των μελισσιών.
- Να εφαρμόζει «Σχέδιο Εκμετάλλευσης» που εγκρίνει ο φορέας.
- Να εγγυάται την ελεύθερη & ανεμπόδιστη πρόσβαση των ελεγκτών του IRIS για τακτικό ή έκτακτο έλεγχο.
- Να χρησιμοποιεί νόμιμα το Πιστοποιητικό Σήμα, Ταυτότητες, Ιδιότητα, κ.ά.
- Τέλος δεσμεύεται να αποδεχθεί την επιβολή των κυρώσεων του καν. 2092/91 (άρθρο 9 και10).

